

Projekat finansira
Evropska unija

Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu ReLOaD

Javni konkurs za raspodjelu budžetskih sredstava namjenjenih finansiranju nevladinih organizacija u sklopu Reogionalnog programa Lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu (ReLOaD) u Opštini Kotor

(objavljen 22. februara 2018. a zatvoren 26. marta 2018)

NAJČEŠĆE GREŠKE, NEDOSTACI I PREPORUKE

Novembar 2018. godine, Podgorica

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Najčešće greške	5
2.1 Administrativni nedostaci	5
2.2 Operativni i finansijski kapaciteti	6
2.3 Nedostaci u vezi sa relevantnosti projekta.....	6
3. Nedostaci i preporuke u drugim ReLOaD konkursima u Crnoj Gori.....	7
3.1 Administrativni nedostaci	8
3.2 Operativni i finansijski kapaciteti	9
3.3 Nedostaci u vezi sa relevantnosti projekta.....	9
4. Često postavljana pitanja	11

1. Uvod

Ovim dokumentom se daje pregled najčešćih grešaka i nedostataka projektnih prijedloga koje je identifikovala evaluaciona komisija formirana za prvi Javni konkurs za raspodjelu budžetskih sredstava namjenjenih finansiranju nevladinih organizacija u sklopu Reogionalnog programa Lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu (ReLOaD) u Opštini Kotor (u daljem tekstu Konkurs).

Ovaj dokument je prije svega namijenjen nevladinim organizacijama (NVO) koje nisu imale uspjeha na prvom ReLOaD Konkursu Opštine Kotor, u cilju unapređenja kvaliteta prijedloga projekata u narednim Konkursima.

Konkurs je objavljen 22. februara 2018. godine, a zatvoren 36. marta 2018. godine.

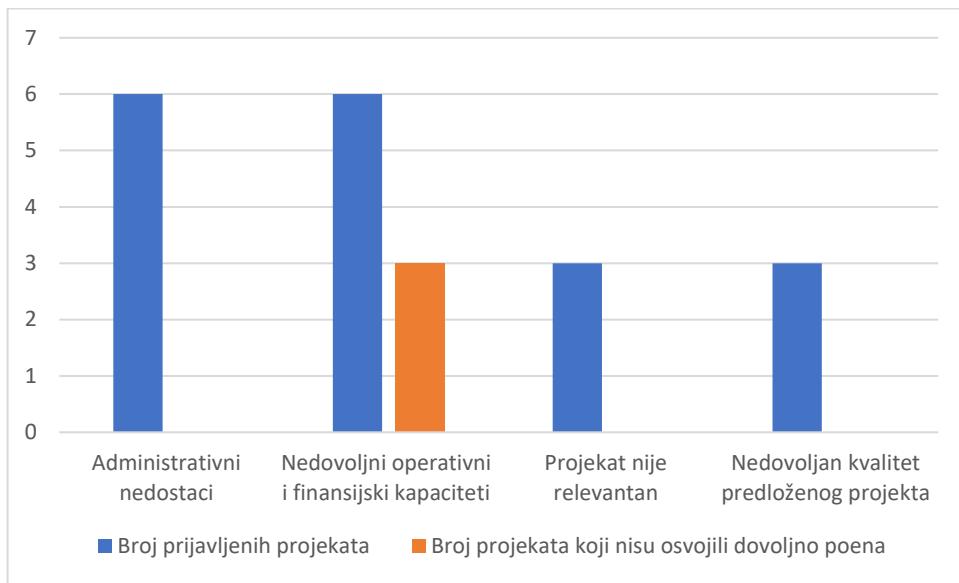
U Opštini Kotor je šest projektnih prijedloga podnešeno u vremenskom roku predviđenom Konkursom.

Projektne prijave su podnijele sljedeće nevladine organizacije: Expeditio, Koltrina, Zajedno protiv korupcije, Budimo humani, Ante portas I Eko centar Delfin.

Od svih ukupno pristiglih prijava, administrativnom provjerom na prvom sastanku evaluacione komisije je konstatovano da je svaka od prijava nepotpuna (utvrđeni su manji ili veći nedostaci obevezne i dodatne dokumentacije) i svima je upućen zahtjev za dopunu nedostajuće dokumentacije sa jasno naznačenim rokom, u skladu sa Smjernicama za aplikante. Zahtjev je objavljen i na sajtu Opštine.

Do isteka roka za predaju nedostajuće dokumentacije, sve NVO su uredno dostavile nedostajuću dokumentaciju (100%), što znači da nijedna NVO nije diskvalifikovana i time su svih šest stekle uslov za dalju evaluaciju.

Svih 6 NVO su u potpunosti ocijenjene, od kojih tri NVO (50%) nisu osvojile minimalni broj poena u okviru kriterijuma za operativne i finansijske kapacitete, a ostale tri NVO su u potpunosti ocijenjene i osvojivši 94,4, 90 i 74 poena predložene za finansiranje.

2. Najčešće greške

U ovom dijelu dokumenta se daje pregled najčešćih grešaka i propusta u prijavljenim projektima na ReLOaD Konkursu u Opštini Kotor, a u nastavku i najčešće grešake u svim do sada objavljenim ReLOaD konkursima u Crnoj Gori. U cilju bolje uporedivosti informacija i slučajeva, najčešće greške, propusti i preporuke su podijeljeni u četiri kategorije, tj. četiri glavna kriterijuma za ocjenjivanje projekata: administrativni nedostaci, operativni i finansijski kapaciteti, nedostaci u vezi sa relevantnosti projekta i nedostaci samog projektnog prijedloga.

2.1 Administrativni nedostaci

Administrativni nedostaci ukazuju na propuste i nedostatke u dostavljanju dokumenata traženih Konkursom i Smjernicama za aplikante u dijelu obavezne i dodatne dokumentacije (strane 3 i 4), ali i osnovnih kriterijuma i principa Konkursa koji nisu ispoštovani i koji su doveli do diskvalifikacije projekta.

Najčešći administrativni nedostaci

Svaka od prijavljenih projektnih aplikacija je imala nedostataka kada je u pitanju tražena obavezna i dodatna dokumentacija: svaka od nevladinih organizacija nije dostavila **Ovjerenu kopiju rješenja o upisu u registar NVO**, dok jedna od NVO nije dostavila većinu obavezne i dodatne dokumentacije.

Svim nevladnim organizacijama je upućen zahtjev da dopune nedostajuću dokumentaciju u naznačenom roku, o čemu su i telefonski obaviještene. To su uradile sve organizacija, na osnovu čega su se i kvalifikovale za sledeću fazu administrativne provjere - korekcije budžeta u skladu sa pravilima Konkursa i komentarima Komisije. Sve NVO su postupile po komentarima Komisije u datom roku.

Svih 6 projektnih prijava su prošle administrativnu provjeru i kvalifikovale se za narednu fazu ocjenjivanja.

Preporuke

Iako nijedna NVO nije diskvalifikovana zbog nepotpune dokumentacije Konkursa, ipak je svaka od aplikacija bila nepotpuna. Smjernicama za aplikante je jasno navedeno koju je dokumentaciju potrebno predati i u kom formatu, i toga se treba strogo pridržavati. U slučaju da se traži dopuna dokumentacije, potrebno je ispoštovati rok i dostaviti nedostajuću dokumentaciju, kako projekat ne bi bio diskvalifikovan.

Za prijavu na Konkurs treba koristiti isključivo Obrasce objavljene uz Konkurs, kao i slijediti listu dodatne dokumentacije koja je detaljno definisana. Dodatno, u Smjernicama za aplikante se nalazi i Tabela Obrazac za administrativnu provjeru, u kojoj je jasno predstavljeno i nabrojano koja dokumenta se moraju dostaviti u Prijavi, i koje kriterijume i uslove projektni prijedlozi treba da zadovolje, pa treba koristiti ovu listu kao provjeru da li ste priložili sva dokumenta i ispunili sve osnovne uslove Konkursa.

U slučaju traženih korekcija budžeta u dijelu usaglašavanja sa pravilima Konkursa, zahtijevanje izmjene se moraju izvršiti ili će u supronom projekat biti diskvalifikovan jer krši pravila Konkursa.

2.2 Operativni i finansijski kapaciteti

Nedovoljni operativni i finansijski kapaciteti, odnosno nedovoljan broj poena (manje od 20) u okviru ove sekcije, podrazumijevali su isključivanje predloženog projekta iz daljeg procesa evaluacije. Nedovoljni finansijski i operativni kapaciteti za realizaciju projekta znače da nema dovoljno iskustva u upravljanju i realizaciji sličnih projekata, ili su ljudski kapaciteti organizacije nedovoljni.

Najčešći nedostaci u u dijelu operativnih i finansijskih kapaciteta

U dijelu procjene dovoljnosti operativnih i finansijskih kapaciteta tri organizacije koje su ušle u ovu fazu evaluacije su posjedovale dovoljne finansijske i operativne kapacitete da realizuju predloženi projekt. Ipak, kod preostalih tri su sve ocjene u okviru podkriterijuma kapaciteta bile izuzetno niske, čime je konstatovano da nemaju dovoljno operativnog niti finansijskog kapaciteta za realizaciju predloženog projekta.

Tri organizacije su ostvarile dovoljan broj poena za ovaj kriterijum i kvalifikovale se za naredni krug ocjenjivanja.

Preporuke

NVO treba sama da procijeni da li ispunjava podkriterijume u vezi sa kapacitetima. Ukoliko samoprocjena pokaže da NVO ne bi mogla da dobije dovoljno poena za prolazak u narednu fazu ocjenjivanja, i dodjeljivanje sredstava, ohrabruje se da potraži partnersku NVO, koja posjeduje dovoljno znanja i iskustva u toj oblasti, te da iskusnija NVO bude glavni aplikant a NVO sa manje iskustva partner na projektu. Dvije NVO u ovom slučaju zajednički pripremaju projekt i definišu uloge u sprovođenju aktivnosti projekta.

U slučaju jedne NVO koja je pdnijela prijavu u partnerstvu sa drugom NVO, koja nije registrovana na teritoriji Opštine Kotor, Komisija je zaključila da je takvo partnerstvo bilo odlično uklopljeno, s tim nedostatkom što je napravljen pogrešan izbor NVO podnosioca prijave, koja nije imala dovoljno iskustva niti kapaciteta potrebnih za realizaciju predloženog projekta. U tom i sličnim slučajevima, treba pažljivije procijeniti iskustva partnera i upravljačku strukturu postaviti na način da partner sa bogatijem iskustvom i realizacijom sličnih projekata bude podnositelj prijeve.

Takođe, Komisija je konstatovala da jedan projektni prijedlog predlaže angažovanje stručnjaka van teritorije Kotora, bez jasnog obraloženja, iako postoje stručnjaci takvog profila u Kotoru, što treba izbjegavati u projektima. Cilj je da se što više angažuju domaći stručnjaci, ukoliko postoje u gografskim granicama Opštine.

2.3 Nedostaci u vezi sa relevantnosti projekta

Projekat nije relevantan ukoliko nije usklađen sa prioritetima Konkursa, ukoliko potreba za njegovom realizacijom nije jasno prezentovana, kao i ukoliko nije jasno koje su ciljne grupe projekta i kako će projekat doprinijeti rješavanju njihovih problema. Neophodno je jasno opisati prethodno navedeno, kako bi Komisija imala sve potrebne informacije za procjenu važnosti projekta u odnosu na korisnike/ce i doprinos rješavanju strateških prioriteta lokalne zajednice.

Najčešći nedostaci u u dijelu operativnih i finansijskih kapaciteta

Tri organizacije su jasno definisale na koji način će predloženi projekti doprinijeti realizaciji strateških ciljeva Opštine, prikazana je veza sa prioritetima Konkursa, jasno obrazložena potreba za realizaciju projekta, jasno definisane ciljne grupe i korisnici.

2.4 Kvalitet predloženog projekta

Kvalitetan projekat podrazumijeva da su ciljevi, podciljevi, rezultati i aktivnosti projekta jasno i realno postavljeni, da aktivnosti logično vode ostvarenju rezultata a rezultati ciljeva. Dobro postavljeni rezultati i ciljevi su mjerljivi, dostižni i realni. Kvalitetan projekat takođe sadrži dobar plan za praćenje uspješnosti realizacije aktivnosti i ostvarenja rezultata projekta. Budžet mora biti opravдан u odnosu na predložene aktivnosti, rezultate i predviđeno vrijeme trajanja projekta. Takođe, važno je da projekat sadrži elemente održnosti, tj. da je tako osmišljen da će njegovi rezultati trajati i nakon završetka projekta. **U samom Projektnom prijedlogu su u okviru svake od sekcija data jasna uputstva kako ih popuniti, pa ih se treba pridržavati jer obezbjeđuju da predloženi projekat bude kvalitetan a time i dobro ocijenjen.**

Najčešći identifikovani nedostaci u vezi sa kvalitetom predloženog projekta

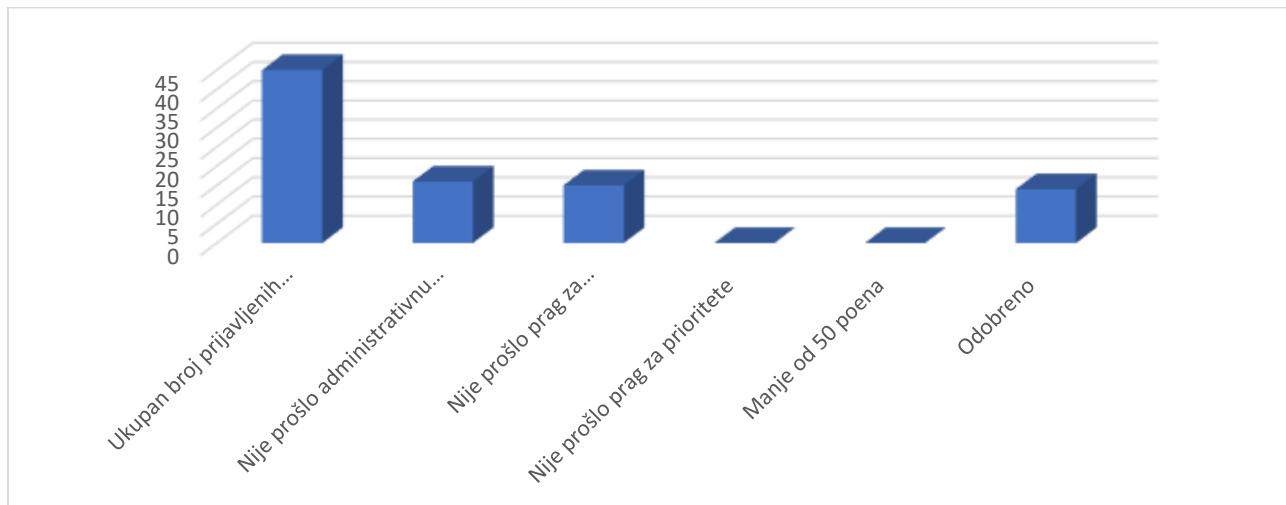
Sve tri organizacije su imale jasno razrađenu projektu ideju, ciljeve, aktivnosti i rezultate, povezane sa realnim i jasnim vremenskim rokom realizacije i predviđenim budžetom. Jedini nedostatak koji je zahtjevao unapređenje jeste jasnija Matrica logičkog okvira i postavljeni indikatori za praćenje realizacije projekta. Najčešće greška se odnosila na loše postavljene indikatore, odnosno indikatore koji nisu kvantitativno ni kvalitativno postavljeni, tj. ne omogućavaju praćenje uspješnosti projekta. Na primjer, indikator planiranih rezultata koji glasi "broj polaznica kursa" nije dobro postavljen, zato što ne daje konkretni broj polaznika pa se ne može pratiti uspješnost. Pravilno postavljen indikator bi glasio „20 žena steklo vještine šivenja“.

Preporuke

Preporučuje se da NVO u pripremi projektne dokumentacije najviše pažnje posveti pripremi Okvira logičke matrice rada, a prije svega u definisanju jasnijih i realnijih indikatora specifičnog cilja i rezultata, koji će poslužiti za lakše praćenje realizacije projekta. Takođe, jasno moraju biti definisani i izvori verifikacije koji će se koristiti kao dokazi za potvrdu ostvarivanja rezultata. Kako bi se dobro postavili ciljevi, rezultati, aktivnosti, indikatori, jako je važno prisustvovati Obuci za upravljanje projektnim ciklusom koja se organizuje u okviru Konkursa, i pratiti uputstva dobijena na obuci.

3. Nedostaci i preporuke u drugim ReLOaD konkursima u Crnoj Gori

U svim do sada objavljen ReLOaD Konkursima u četiri lokalne samouprave u Crnoj Gori (Kotor, Tivat, Nikšić i Pljevlja) prijavljeno je 45 projektnih prijedloga, od kojih je 16 diskvalifikovano u fazi administrativne provjere, 15 nije osvojilo dovoljan broj poena za kriterijum kapaciteta, dok je 14 projektnih prijedloga odobreno za finansiranje. U okviru kriterijuma iz Tabele za ocjenjivanje Doprinos prijavljenog projekta ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti, i trećeg praga finalne faze ocjenjivanja projekata - osvojeni broj poena manji od 50, nijedan projektni prijedlog nije osvojio nedovoljan broj poena.

3.1 Administrativni nedostaci

NEDOSTACI	PREPORUKE
Vrijeme trajanja projekta kraće od traženog konkursom, znači kraće od 6 mjeseci, što vodi ka diskvalifikaciji projekta. Budžet manji ili veći od traženog konkursom (7.000-12.000), što je takođe vodilo diskvalifikaciji projekata.	Uslovi koji su detaljno obrazloženi u Konkursu, a odnose se na prioritetne oblasti, partnerstvo, trajanje i vrijednost predloženih projekata, lokaciju realizacije projekta, broja predloga projekata po aplikantu, aktivnosti koje neće biti finansirane, i sl. se moraju dobro proučiti i shodno primijeniti u projektnom prijedlogu. Ukoliko neki od obaveznih uslova nije ispoštovan, projekat će biti isključen iz dalje evaluacije.
U nekoliko slučajeva projekt nije prijavljen u formama i obrascima koji su traženi Konkursom. U tom slučaju, procedura nalaže da se od podnosioca prijave traži da u roku od 5 radnih dana od obavještavanja, dostavi projektni prijedlog u traženom formatu. Ukoliko ni u tom roku ne dostavi tražena dokumenta, projekt se diskvalificuje.	Potrebno je detaljno pročitati Konkurs i Smjernice za aplikante, a posebno dio koji se odnosi na dokumentaciju, i prilikom pripreme aplikacije pobrinuti se da se na vrijeme pribavi sva potrebna administrativna dokumentacija i popune svi Konkursom zahtjevani obrasci koji se nalaze u prilogu Projektnog prijedloga. Prije podnošenja projekta je potrebno izvršiti dodatnu provjeru sve priložene dokumentacije i uslova Konkursa odgovarajući na pitanja iz tabele za administrativnu provjeru iz Smjernica za aplikante.
Konflikt interesa - povezanost opštinskih službenika sa organizacijom koja aplicira, plaćanje opštinskih službenika iz budžeta projekta, plaćanje usluga instituciji/preduzeću u kojem je osoba zaposlena mimo NVO.	Strogo voditi računa o pravilima koja se tiču konflikta interesa, a koja su predstavljena u Smjernicama za aplikante, jer postojanje konflikta interesa vodi ka diskvalifikaciji projekta.
Odbijanje zahtjeva za korekcijom budžeta u djelovima koji se tiču pravila propisanih Konkursom, npr. limit od 20% za ljudske resurse i	Na zahtjev Komisije upućen podnosiocima prijava za dopunu nedostajuće dokumentacije, ili kasnije za korekcije budžeta, potrebno je postupiti po dobijenim

administrativne troškove, limit od 10% za troškove opreme, itd.	uputstvima i u tačno utvrđenom roku. U suprotnom će Komisija predložiti odbijanje projekta za finansiranje iz ReLoaD sredstava.
---	---

3.2 Operativni i finansijski kapaciteti

NEDOSTACI	PREPORUKE
<p>Najveći problem imaju "mlade" NVO koje su nedavno osnovane, i time nemaju dovoljno traženog iskustva u sprovođenju sličnih projekata, niti finansijske kapacitete za upravljanje projektima od 7,000 – 10,000€.</p> <p>Zaposleni u NVO ili oni koji će biti angažovani u realizaciji aktivnosti, takođe često nemaju dovoljno iskustva u realizaciji sličnih projekata.</p>	<p>NVO treba sama da procjeni da li ispunjava podkriterijume u vezi sa kapacitetima. Ukoliko samoprocjena pokaže da NVO ne bi mogla da dobije dovoljno poena za prolazak u narednu fazu ocjenjivanja, i dodjeljivanje sredstava, ohrabruje se da potraži partnersku NVO, koja posjeduje dovoljno znanja i iskustva u toj oblasti, te da iskusnija NVO bude glavni aplikant a NVO sa manje iskustva partner na projektu. Dvije NVO u ovom slučaju zajednički pripremaju projekt i definišu uloge u sprovođenju aktivnosti projekta.</p>

3.3 Nedostaci u vezi sa relevantnosti projekta

NEDOSTACI	PREPORUKE
<p>U praksi nije zabilježen nijedan slučaj evaluiranih projekata, koji su prošli administrativnu provjeru, da nisu bili u skladu sa Konkursom utvrđenim prioritetnim oblastima i strateškim planovima Opštine. Ipak je postojao izvjestan broj slučajeva gdje ciljne grupe nisu jasno identifikovane, kao ni korist koju će imati od realizacije datog projekta. Takođe, neki projekti nijesu sadržali detaljno obrazloženje povezanosti projekta sa lokalnim strategijama i prioritetima, kaon i detaljno obrazloženje potrebe za realizacijom projekta.</p>	<p>Potrebno je dobro pojasniti vezu ciljeva i rezultata projekta sa strateškim i prioritetnim oblastima Konkursa, i na koji način će projekat doprinijeti razvoju zajednice i rješavanju problema.</p> <p>U dijelu opisa problema i potrebe za projektom, važno je koristiti jasan prikaz postojećeg stanja tj. problema na koji se utiče, kroz predstavljanje relevantnih podataka, i analizu uzroka problema.</p> <p>Treba jasno definisati direktnе i indirektnе ciljne grupe, uz što preciznije kvantificiranje broja učesnika u projektu koji će imati konkretnе benefite.</p> <p>Takođe, treba redovno čitati dokument Često postavljana pitanja i odgovori, koji će u toku Konkursa biti ažuriran novim pitanjima i odgovorima.</p>

3.4 Kvalitet predloženog projekta

NEDOSTACI	PREPORUKE
<p>Projektne aktivnosti nepovezane, ne odražavaju jasan slijed i logiku u smislu dovođenja do rezultata projekta. Samim tim ni kvalitet Matrice logičkog okvira rada, Plana aktivnosti ni ostalih dokumenata nije dobar i teško se može pratiti napredak aktivnosti u toku realizacije projekta.</p> <p>Često se dešava da specifični ciljevi ne vode realizaciji opštег cilja, a u nekoliko slučajeva i da aktivnosti u okviru opštег cilja ne doprinose njegovoj realizaciji (npr. specifični cilj je unapređenje institucionalne saradnje u nekom polju, a u okviru aktivnosti se ne planira bilo kakva saradnja ili komunikacija sa nadležnim institucijama ili drugim organizacijama, već samo pojedinačne aktivnosti koje sprovodi NVO).</p>	<p>Treba prvo pristupiti identifikaciji problema i njegovih uzroka, na osnovu čega se definišu opšti i specifični ciljevi projekta, kao i rezultati i aktivnosti. Kada se ciljevi, rezultati i indikatori jasno postave u Matrici i kada se oni mogu razumjeti bez ikakve dileme, onda treba pristupiti pripremi Projektnog prijedloga.</p> <p>Kada se pripremi prvi nacrt Projektnog prijedloga i Matrice logičkog okvira rada, provjeriti da li svaka od planiranih aktivnosti vodi postizanju očekivanih rezultata, oni realizaciji opštег cilja, kao i da li opšti specifični ciljevi doprinose realizaciji opštег.</p>
<p>Čest slučaj je da su indikatori uspjeha u Matrici nerealno visoko postavljeni, tako da kasnije u praksi to ne može biti postignuto, a time ni realizacija projekta visoko ocijenjena.</p> <p>Indikator je izražen riječima „broj“ ili „%“, umjesto numeričkim izrazom rezultata koji se žele postići.</p>	<p>Definisati jasne i realne indikatore, i truditi se da budu što precizniji, jer se kasnije prilikom praćenja realizacije projekta mora jasno i precizno znati šta se prati i na koji način će se izmjeriti napredak. Takođe, jasno naznačiti izvore i dokaze za praćenje napretka u realizaciji aktivnosti.</p>
Nedovoljno objasnjenje aktivnosti, nedovoljno informacija za razumijevanje predloženog.	Aktivnosti treba da budu opisane na način koji pruža dovoljno informacija Komisiji. Jedna ili nijedna rečenica koja opisuje aktivnost nijesu dovoljne. Svaku aktivnost je potrebno detaljnije opisati, kroz minimum jedan manji paragraf, koji će sadržati informacije o tome kako, sa kim, za koga, gdje, i zašto će se sprovesti aktivnost.
Budžet nejasan i nepotpuno prikazan.	U projektnom prijedlogu mora biti popunjena sekcija Narativni opis budžeta, gdje će se jasno prikazati i obrazložiti sve budžetske stavke. Svaka budžetska stavka mora biti jasno povezana sa aktivnostima projekta, tj. za svaki trošak mora biti jasno zašto je neophodan. Budžet treba što realnije planirati za svaku od aktivnosti, jer nije moguće kasnije uvećavati jednu budžetsku stavku bez umanjivanja druge budžetske stavke. Loše i neprecizno planiranje može dovesti do problema u realizaciji projekata. Kada finalizujete plan aktivnosti i rezultate, razmislite i o svakom i najmanjem trošku po aktivnosti kako bi došlo do nesmetane realizacije. U ovoj fazi planiranja budžeta korisno je pribavljanje informacija ili ponuda od dobavljača ili konsultanata, kako bi se što realnije planirale budžetske stavke.

Na kraju, važno je napomenuti da u slučaju bilo kakvih nejasnoća i pitanja u pogledu dokumentacije ili uslova Konkursa, možete se obratiti projektnom timu putem reloadgrants.me@undp.org kontakt adresi, tokom cijelog perioda trajanja Konkursa.

Takođe, treba redovno čitati dokument **Često postavljana pitanja i odgovori**, koji će u toku Konkursa biti ažuriran novim pitanjima i odgovorima.

4. Često postavljana pitanja

PITANJE 1: Kako se plaćaju i pravdaju putni troškovi?

ODGOVOR 1: Pravilo je da se **sve** isplate rade putem banke bez obzira na njihov iznos ali se ne moraju raditi isplate za svaku pojedinačnu nadoknadu troškova. Moguće je uraditi nadoknadu putnih troškova uplatom na žiro račun nakon nekoliko dolazaka i sl. U tom smislu, ukoliko je moguće, može se iznajmiti organizovani prevoz za više učesnika i sl, kako bi se najedno uplatilo organizatoru prevoza preko računa-banke.

PITANJE 2: Kako se obračunavaju, plaćaju i pravdaju troškovi goriva?

ODGOVOR 2: Potrebno je obračunati predviđeni broj pređenih kilometara, pomnožiti sa cijenom goriva i potrošnjom po kilometru. (Formula je: cijena litra goriva X pređeni kilometri X 0,20€). Troškovi goriva se mogu pravdati na 2 načina: 1) po kilometru – objašnjeno u prethodnom odgovoru) ili 2) kroz dnevnik putovanja i ugovor sa benzinskom pumpom.

Plaćanje se u svakom slučaju vrši preko računa direktno korisniku ukoliko je obračun po kilometru na osnovu putnih naloga se obračuna naknada i isplati. Ukoliko je učestalija praksa korištenje vozila onda jednom mjesечно. Ukoliko se koristi opcija dva onda se vodi evidencija o pređenom putu (dnevnik putovanja) pa se na osnovu Ugovora sa benzinskom pumpom plaća potrošeno gorivo direktno pumpi a osoblje NVO toči gorivo u skladu sa putovanjima. Konkretna razlika je da se kod opcije jedan plaćanje vrši prema NVO osoblju (prema datoј formuli) a kod opcije dva se plaćanja vrše prema benzinskoj pumpi.

PITANJE 3: Da li je moguće kupiti opremu za projekat u inostranstvu? (u slučaju kada oprema ne može da se kupi u CG)

ODGOVOR 3: Ukoliko nije moguće kupiti opremu u CG, morate dokazati da ste pokušali nabaviti opremu u CG jer mi moramo imati objašnjenje. Dakle, ako dokažete da se nigdje u CG ne može nabaviti data oprema onda morate naći nekoga ko može uvesti tu robu, uzimajući u obzir zakonska pravila i obaveze oko uvoza, špedicije, carine, i sl.

PITANJE 4: U slučaju da je iznajmljivanje prostora neophodno za realizaciju projektnih aktivnosti, da li trošak rente ide u projektne troškove ili u kancelarijske troškove?

ODGOVOR 4: Ukoliko je trošak zakupa prostora, osnovni preduslov za realizaciju projektnih aktivnosti, tada trošak rente ide u projektne troškove. Znači, zakup prostora u kojem se obavljaju projektne aktivnosti je projektni trošak a ako NVO rentira prostor za potrebe vođenja-koordinacije projektnih aktivnosti onda je to administrativni trošak (kancelarijski trošak).

PITANJE 5: Koju dokumentaciju prilaže organizacija koja je partner na projektu?

ODGOVOR 5: Partnerska organizacija prilaže Statut i Rješenje o upisu u registar NVO.

PITANJE 6: Da li se narativni i finansijski izvještaji prevode na engleski jezik? Da li se troškovi tog prevoda mogu uvrstiti u budžet projekta?

ODGOVOR 6: NE, nije neophodno prevoditi izvještaje na engleski jezik a ovo uključuje i finalne izvještaje. Ono što je neophodno da NVO prevedu su četiri osnovna projektna dokumenta (Projektni prijedlog, Budžet, Logički okvir i Plan aktivnosti i promocije) i ovaj trošak mogu budžetirati. Ovo ujedno predstavlja i jedini trošak koji je prihvatljiv a nastaje izvan ugovornom definisanog perioda implementacije.

PITANJE 7: Ukoliko NVO aplicira sa više projekata, mora li čitava dokumentacija da se prilaže u svakoj koverti?

ODGOVOR 7: Da, uz svaku projektnu prijavu treba priložiti svaki traženi dokument.

PITANJE 8: Navedite primjere konflikta interesa?

ODGOVOR 8: Konflikt interesa može biti u slučaju kada je član komisije za ocenjivanje istovremeno član NVO-a kojem se procjenjuje aplikacija ili je dio upravljačke strukture (skupština, upravni odbor, nadzorni odbor itd.), ili je u upravi (predsjednik, direktor, itd.) ili je zaposlen od strane takve NVO, ili je učestvovao u izradi projektne aplikacije, ili će se angažovati na implementaciji projekta koji se ocjenjuje. Osim toga, neće se finansirati NVO-i koji su usko povezani sa službenicima opštine. Nije dozvoljeno da projekat NVO-a, kada započne, plati ili pokrije troškove bilo kog opštinskog osoblja iz budžeta NVO. Zaposleni u opštini ne bi trebalo da učestvuju u projektima NVO-a (osim kao volonteri). Isto tako, ne može se iznajmljivati prostor za kancelariju NVO od opštinskog osoblja i slično.